

Je zou een vlinder
moeten zijn

25 vlindergedichten

KNNV uitgeverij

Inhoudsopgave

Voorwoord	9
Verdronken vlinder – Lennaert Nijgh	10
Dit is mijn dag – Menno Wigman	12
Aan een graf – Martinus Nijhoff	15
Alle vlinders achterna – Hagar Peeters	16
vlinders – Eddy van Vliet	19
mijn schaduw jaagt – W. Hussem	21
Vlinders – Johanna Kruit	23
De Vlinder – A.H. Hagedoorn	24
De vlinders fladdren gejaagd – J. Slauerhoff	26
De Vlinders – Ida Gerhardt	28
Fabel – Ton van Deel	31
De vlinder – Toon Tellegen	33
Metamorfose – Ellen Warmond	35
vlinder – Hans & Monique Hagen	37
geen haiku – Ilja Leonard Pfeijffer	39
Vlinder – Gerrit Achterberg	41
Projectie – Ingmar Heytze	43
Braamstruik – M. Vasalis	45
Vlinder-passant – Pierre Kemp	47

<i>Twee vlinders droomden roerloos, teer en blank –</i>	
A. Roland Holst	49
<i>Vroeger vogels bij het raam – M. Vasalis</i>	51
Over rupsen die niet mogen vlinderen – Joz Knoop	52
Kom e keer hier – Guido Gezelle	54
Aankondiging – Alexander West	57
Een schone zaak – Joost Hontelez	59

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze bundel is mede mogelijk gemaakt door twee fondsen op naam van het Prins Bernhard Cultuurfonds: het Joep Zeelen Fonds en het Meester Prikkebeen Fonds.

het Prins Bernhard
Cultuurfonds

© 2023, KNNV Uitgeverij, Zeist
1e druk
Samenstelling De Vlinderstichting
Illustraties Paul Schoenmakers
Vormgeving en omslag Mat-Zet bv
ISBN 978 90 5011 929 0
NUR 432
www.knnvuitgeverij.nl

Natuur ontdekken en beleven

KNNV Uitgeverij is de uitgever van informatieve boeken over natuur & duurzaamheid. Je vindt bij ons inspirerende boeken op het gebied van Groene Lifestyle, Kind & Natuur, Wildlife & Reizen en Filosofie & Wetenschap. Daarmee geeft de uitgeverij waardevolle kennis door aan een breed publiek. Zo dragen we bij aan de bescherming van de Nederlandse natuur en aan het plezier dat je eraan beleeft.

Inhoudsopgave

Voorwoord	9
Verdronken vlinder – Lennaert Nijgh	10
Dit is mijn dag – Menno Wigman	12
Aan een graf – Martinus Nijhoff	15
Alle vlinders achterna – Hagar Peeters	16
vlinders – Eddy van Vliet	19
mijn schaduw jaagt – W. Hussem	21
Vlinders – Johanna Kruit	23
De Vlinder – A.H. Hagedoorn	24
De vlinders fladdren gejaagd – J. Slauerhoff	26
De Vlinders – Ida Gerhardt	28
Fabel – Ton van Deel	31
De vlinder – Toon Tellegen	33
Metamorfose – Ellen Warmond	35
vlinder – Hans & Monique Hagen	37
geen haiku – Ilja Leonard Pfeijffer	39
Vlinder – Gerrit Achterberg	41
Projectie – Ingmar Heytze	43
Braamstruik – M. Vasalis	45
Vlinder-passant – Pierre Kemp	47

Voorwoord

Vlinders zijn een eeuwige bron van inspiratie. Dat blijkt uit deze bundel met gedichten: van oude gerenommeerde dichters, maar ook van recentere. Het blijkt ook uit de meer dan 150 inzendingen voor de vlindergedichtenwedstrijd die De Vlinderstichting heeft uitgeschreven om haar 40-jarig bestaan op te luisteren. Het winnende gedicht is opgenomen in deze bundel.

Wij hopen dat deze gedichten, net als de vlinders zelf, voor u een bron van inspiratie zullen zijn en dat u ervan zult genieten – zoals u van vlinders geniet.

Leo Stilma had het idee voor deze poëziebundel en hij heeft ook de gedichten verzameld. Ingeborg van Es van De Vlinderstichting heeft meegedacht over dit boekje en is mede-organisator van de gedichtenwedstrijd. Van beiden kunt u een gedicht lezen op de website van De Vlinderstichting.

Ikzelf kan het beter laten bij dit stukje proza.

Liesbeth van Agt
De Vlinderstichting

De inzendingen van de gedichtenwedstrijd staan op www.vlinderstichting.nl/vlindergedichten.

Verdronken vlinder

Zo te sterven op het water
met je vleugels van papier,
zo maar drijven, na het vliegen
in de wolken drijf je hier.
Met je kleuren die vervagen,
zonder zoeken, zonder vragen,
eindelijk voor altijd rusten
en de bloemen die je kuste,
geuren die je hebt geweten,
alles kan je nu vergeten,
op het water wieg je heen en weer,
zo te sterven op het water
met je vleugels van papier.

Als een vlinder die toch vliegen kan
tot in de blauwe lucht,
als een vlinder, altijd vrij
en voor het leven op de vlucht,
wil ik sterven op het water,
maar dat is een zorg van later,
ik wil nu als vlinder vliegen,
op de bloemenblaren wiegen,

maar zo hoog kan ik niet komen,
dus ik vlieg maar in mijn dromen,
altijd ben ik voor het leven op de vlucht
als een vlinder die toch vliegen kan
tot in de blauwe lucht.

Om te leven, dacht ik: je zou
een vlinder moeten zijn
om te vliegen, heel ver weg
van alle leven, alle pijn.
Maar ik heb niet langer hinder
van jaloers zijn op een vlinder,
als zelfs vlinders moeten sterven
laat ik niet mijn vreugd bederven.
Ik kan zonder vliegen leven,
wat zou ik nog langer geven
om een vlinder die verdronken is in mei?
Om te leven hoef ik echt
geen vlinder meer te zijn.

Dit is mijn dag

Vanochtend werd ik wakker in een droom
van iemand die een huid van vlees bewoont.

Ik kon niet vluchten, ik was geen Tsjwang Tse
die had gedroomd dat hij een vlinder was

en zich bij ochtendlicht afvroeg of hij,
Tsjwang Tse, gedroomd had een vlinder te zijn

of dat de vlinder droomde als Tsjwang Tse
te ontwaken, nee, ik was een mens,

een taai skelet met tweeëndertig tanden,
twee handen en een tragisch intellect

dat met een angst voor klokken was behept.
Maar langzaam, bijna heilig, stond ik op,

gaf mijn gezicht een hand en ritste mijn
gedachten dicht. Dit is mijn dag, wist ik.

Hier lonkt een spiegel naar verwonderd licht.
Daar breekt een vlinder uit. En dat ben ik.

Menno Wigman

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Deze bundel is mede mogelijk gemaakt door twee fondsen op naam van het Prins Bernhard Cultuurfonds: het Joep Zeelen Fonds en het Meester Prikkebeen Fonds.

het Prins Bernhard
Cultuurfonds

© 2023, KNNV Uitgeverij, Zeist
1e druk
Samenstelling De Vlinderstichting
Illustraties Paul Schoenmakers
Vormgeving en omslag Mat-Zet bv
ISBN 978 90 5011 929 0
NUR 432
www.knnvuitgeverij.nl

Natuur ontdekken en beleven

KNNV Uitgeverij is de uitgever van informatieve boeken over natuur & duurzaamheid. Je vindt bij ons inspirerende boeken op het gebied van Groene Lifestyle, Kind & Natuur, Wildlife & Reizen en Filosofie & Wetenschap. Daarmee geeft de uitgeverij waardevolle kennis door aan een breed publiek. Zo dragen we bij aan de bescherming van de Nederlandse natuur en aan het plezier dat je eraan beleeft.

Inhoudsopgave

Voorwoord	9
Verdronken vlinder – Lennaert Nijgh	10
Dit is mijn dag – Menno Wigman	12
Aan een graf – Martinus Nijhoff	15
Alle vlinders achterna – Hagar Peeters	16
vlinders – Eddy van Vliet	19
mijn schaduw jaagt – W. Hussem	21
Vlinders – Johanna Kruit	23
De Vlinder – A.H. Hagedoorn	24
De vlinders fladdren gejaagd – J. Slauerhoff	26
De Vlinders – Ida Gerhardt	28
Fabel – Ton van Deel	31
De vlinder – Toon Tellegen	33
Metamorfose – Ellen Warmond	35
vlinder – Hans & Monique Hagen	37
geen haiku – Ilja Leonard Pfeijffer	39
Vlinder – Gerrit Achterberg	41
Projectie – Ingmar Heytze	43
Braamstruik – M. Vasalis	45
Vlinder-passant – Pierre Kemp	47

Aan een graf

Vliegen en vlinders, kinderen en bijen,
al wat als stipjes vonkt door de natuur,
warm, blij en snel, moedertje, schoot van vuur,
daar hield je van, en zie, die bleven bij je.

Want als ik hier de diepe stilte intuur,
stijgt het zo glinsterend op, dat ik moet schreien,
en duizend lachjes, liedjes, mijmerijen,
tintelen uit het gras naar het azuur.

'k Sta aan je graf als jij eens aan mijn wieg.
Moeder, vrees niet dat ik bij dit verzonken
handjevol as mij om het vuur bedrieg.

Ik ween, als jij toen, om de vrije vonken,
de bij, het kind, de vlinder en de vlieg,
die in het licht van puur geluk verblonken.

Martinus Nijhoff

Alle vlinders achterna

Alle vlinders achterna strompel ik mijn kamer uit,
alle vierenveertig, alle nachten veel te lang
en als ik overhang om hem dan toch te kussen
struikelen mijn voeten over bloemen, opgeprikt
aan het behang.

Ik leef geen lege dagen met mijn lippenstift op zak
en ik zwijmel niet bij te goedkope boeken,
ik heb bladen naast mijn bed met daarin vrouwen,
dun en lang,
maar die poseren toch vanuit hun beste hoeken.

Alle vlinders achterna loop ik 's avonds door de straten,
in de grachten leeg ik dan mijn leeg gevoel.
Nader hooggesloten jassen, zwarte boorden,
grijze karkassen in wier omarming
ik mijn eenzaamheid voor even maar niet voel.

O, ik zou wel willen zingen van twee wondermooie
ogen
en van lippen zachter dan een klaproosblad
maar mijn stem bezwijkt in zwijgen

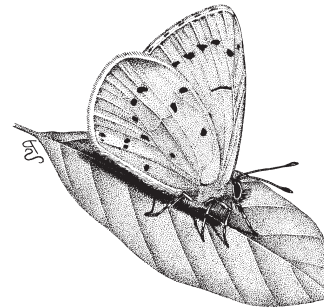
dat ik nooit kan overstijgen;
in mijn lot zit al van jongs af aan de klad.

Alle vlinders achterna buitel ik door het kattenluikje,
wentel driemaal, viermaal om, misschien wel meer.
Uitgeput blijf ik dan liggen, juist wil ik met staan
beginnen,
of daar buigt over me heen een nette heer.

Hij raapt me bij mijn handen, tilt me op mijn benen
aan mijn armen en hij zet me op mijn voeten
dan weer neer. Kijkt met zijn ogen naar mijn ogen
en zijn mond vraagt zachtjes maar bewogen:

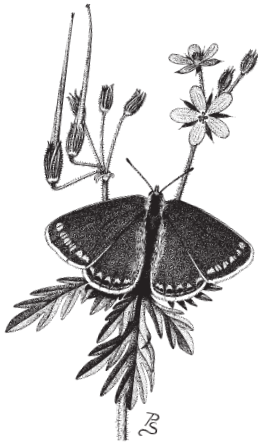
'Meisje, doet het zeer?'

Hagar Peeters

vlinders

wij gunnen de wormen de tijd niet meer
om vlinders te worden.
de tijd ontbreekt
anders te denken dan
sintetisch en geprefabriceerd.
onze witte bloedcellen
winnen elke dag veld.
met een matematische nauwkeurigheid
voedt de stad hen
met onverbrande gassen tot
meedogenloze vlinders.

Eddy van Vliet

mijn schaduw jaagt

mijn schaduw jaagt
de vlinder naar
een andere bloem

W. Hussem